

SANA (HN)-01

West Bengal State University

B.A./B.Sc./B.Com (Honours, Major, General) Examinations, 2015

PART - I

SANSKRIT — HONOURS

Paper - I

Duration : 4 Hours]

[Full Marks : 100

*Candidates are required to give their answers in their own words as far as practicable.
The figures in the margin indicate full marks.*

UNIT - I

(Marks : 20)

1. Write short note on any *one* of the following : 1 × 4 = 4
पद्यम्, वृत्तम्, गणः ।
2. Define and illustrate any *two* of the following : 2 × 4 = 8
हरिणी, शालिनी, शार्दूलविक्रीडितम्, वसन्ततिलकम् ।
3. Scan and name the metres in any *two* of the following : 2 × 4 = 8
 - a) नवपलाशपलाशवनं पुरः ।
 - b) भवन्ति नम्रास्तरवः फलागमैः ।
 - c) निशातुषारैर्नयनाम्बुकल्पैः
 - d) मधुराधिपतेरखिलं मधुरम् ।

SUB-B.A.(HN)-SANA-2032

[Turn over

UNIT - II

(Marks : 40)

4. Join in Sandhis in any *four* of the following : 4 × 1 = 4
 तव + इयम्, तान् + तान्, चारु + अङ्गम्, चलन् + तरुः, तत् + करः, मुनी + आगते,
 परम + ऋत ।
5. Disjoin the Sandhis in any *four* of the following : 4 × 1 = 4
 भास्करः, हिङ्नागः, अहोरात्रम्, प्रेजते, पतञ्जलिः, लर्तते, हरी राजते ।
6. Account for the case-endings in any *eight* of the following underlined words : 8 × 1 = 8
- रथेन सञ्चरते ।
 - द्वृतं गच्छति ।
 - दन्तयोर्दन्ति कुञ्जरम् ।
 - वृक्षं पुष्पं चिनोति ।
 - पुण्येन दृष्टो हरिः ।
 - एतत् मम मतम् ।
 - प्रासादात् पश्यति राजा ।
 - धनस्य हेतोः गच्छति ।
 - मशकाय धूमः ।
 - पुष्पात् फलं जायते ।
 - स्वरेण पुत्रं जानीते ।
 - करे धृत्वा प्राह सः माम् ।
7. Distinguish between any *four* of the following : 4 × 2 = 8
- अरण्यानि and अरण्यानी
 - भोज्यम् and भोग्यम्
 - सुगन्धः and सुगन्धिः
 - महाराजः and महाराजा
 - उञ्चरति and उञ्चरते
 - पुत्रीयति and पुत्रायते ।

8. Name and expound the Samāsas in any four of the following : 4 × 2 = 8
 निर्माक्षिकम्, भूतपूर्वः, नीलोत्पलम्, प्रियंवदा, त्रिलोकी, काकोलकम्, बहुव्रीहिः ।
9. Correct or justify any four of the following : 4 × 2 = 8
- a) जातं वंशे भुवनविदिते ।
 b) प्रणम्य शितिकण्ठाय ।
 c) पण्डितं मूर्खं इति मन्यते ।
 d) वदन्त्यर्पणामिति तां पुराविदः ।
 e) पूजितो यः सुरासुरैः ।
 f) न हि साधवो मरणं विभ्यन्ति ।

UNIT - III

(Marks : 30)

10. Translate into Sanskrit and write in Devanāgarī script : 15
- a) A villager told his son, "I want you to go to the town early tomorrow morning." "Certainly father. When do you want me to return ?" asked the son. "By evening", said his father. Before the villager woke up in the morning, the son rushed to the town. He came back running, reaching the village by evening. "What did you do in the town ?" asked the villager. "You had only asked me to go to the town and come back", replied the boy, "And I did."

OR

- b) A peacock and a crane were arguing about which of them was the most important. The peacock said, "I am the most beautiful of all the birds. My tail shines with all the colours of the rainbow. But you are grey and plain." "Yet I fly in the sky," replied the crane, "while you walk around in a mucky yard."

11. Translate into English :

15

- a) भारतवर्षस्य उत्तरात् हिमालयो नाम नगाधिराजो वर्तते । स हि देवतात्मा, यतः स रजतवत् शुभ्रः प्रतीयते । तस्य समधिका उच्चता नूनं विस्मयं जनयति । उत्तरस्यां दिशि अवतिष्ठमानः हिमालयः सदासतर्कप्रहरीवत् अस्माकं देशं रक्षति । महाकविना कालिदासेन देवतात्मनो हिमालयस्य माहात्म्यं सुललितेन छन्दसा वर्णितम् ।

OR

- b) कस्यचित् नृपस्य प्रियसेवकः आसीत् कश्चित् वानरः । एकदा नृपः निद्रां गतः । वानरश्च व्यजनेन तम् अवीजयत् । तदा एका मक्षिका नृपस्य नासिकायाम् उपाविशत् । वानरः वारं वारं ताम् व्यजनेन निवारयति स्म । मक्षिकापि पुनः पुनः आगत्य तत्रैव अतिष्ठत् । एतेन वानरः क्रुद्धः सन् खड्गेन ताम् प्रहरति स्म । मक्षिका तु उड्डीय दूरमगच्छत्; नृपस्य नासिका छिन्ना जाता ।

UNIT - IV

(Marks : 10)

12. Write an essay in simple Sanskrit on any one of the following :

1 × 10 = 10

- a) अस्माकं देशः ।
 b) तव प्रिय ऋतुः ।
 c) परिवेशदूषणम् ।
 d) ए०पि०जे० अब्दुलकालामः ।